

Омбудсман України
Ombudsman of Ukraine

ЗВІТ

про результати відвідування
Хотинського районного суду Чернівецької області

22.11.2024

Чернівці, 2024

I. Вступ

Для виконання функцій національного превентивного механізму (далі – НПМ) відповідно до Факультативного протоколу до Конвенції проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують, видів поводження та покарання, на підставі статей 13, 19¹, 22 Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини», 22.11.2024 групою НПМ здійснено відвідування Хотинського районного суду Чернівецької області (далі – суд).

Відвідування здійснювали наступні члени групи НПМ:

Пітей-Маляр Аліна Іванівна, головний спеціаліст Відділу сприяння роботі регіональних представництв Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини (керівник групи НПМ);

Лупу Аріна Віталіївна, представник громадської організації (регіональний координатор взаємодії з громадськістю Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини у Чернівецькій області).

Хотинський районний суд знаходиться за адресою: вул. Незалежності, буд. 25 А, місто Хотин, Дністровський район, Чернівецька область, 60000.

Керівництво суду:

Скрипник Сергій Миколайович, голова суду;

Костенчук Валентина Дмитрівна, керівник апарату суду.

Керівництво суду забезпечило безперешкодний доступ до всіх приміщень суду.

Об'єкт відвідування є судом першої інстанції та розглядає справи, віднесені процесуальним законом до його підсудності: цивільні, кримінальні, адміністративні справи, а також справи про адміністративні правопорушення у випадках та порядку передбачених процесуальними законами.

Суд розміщений у двоповерховій будівлі (фото 1). У будівлі облаштовано два входи/виходи – основний (центральний), службовий. При вході до суду розміщена кнопка виклику персоналу для маломобільних осіб.

Згідно з вимогами пунктів 8.3.3., 8.3.4 та 8.4.2.3 Державних будівельних норм В.2.2-40:2018 «Інклюзивність будівель і споруд», затверджених наказом Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України 30.11.2018 № 327 (далі – ДБН Інклюзивність), на вхідних дверях до суду розміщено контрастно забарвлені попереджувальні смуги та наявна зовнішня тактильна табличка, яка дублює текстову інформацію у тактильному вигляді плоско друкованого тексту та шрифтом Брайля (фото 2).

У вестибюлі суду розміщується пост співробітників Служби судової охорони, що забезпечують пропускний режим та здійснюють реєстрацію відвідувачів суду, громадський порядок і захист усіх учасників судового процесу. Суд облаштовано системою відеонагляду та стаціонарним металодетектором арочного типу.

Також з'ясовано, що на пості співробітників Служби судової охорони знаходиться медична аптечка для надання першої домедичної допомоги.

У суді розміщено три зали судових засідань: зала для розгляду кримінальних справ розташована на першому поверсі та дві зали судових засідань для розгляду цивільних та адміністративних справ – на другому поверсі. Під час візиту групою НПМ оглянуто залу судових засідань для розгляду кримінальних справ (фото 3).

У залі судових засідань для розгляду кримінальних справ розміщена кабіна для обвинувачених (підсудних), засуджених із захисного скла та обладнано систему відеоконференцзв'язку для проведення судових засідань у режимі відеоконференції.

Вікна зали судового засідання для розгляду кримінальних справ заграбовані (фото 4), що дозволяє забезпечити безпеку в суді та відповідає вимогам пункту 11 Інструкції з організації конвоювання та тримання в судах обвинувачених (підсудних), засуджених за вимогою судів, затвердженого спільним наказом Міністерства внутрішніх справ України, Міністерства юстиції України, Верховного Суду України, Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ, Державної судової адміністрації України, Генеральної прокуратури України від 26.05.2015 № 613/785/5/30/29/67/68 (далі – Інструкція).

У залі судового засідання обвинуваченим (підсудним), засудженим забезпечено питний режим (фото 5).

Конвоювання обвинувачених (підсудних), засуджених до суду здійснює Національна гвардія України.

На час візиту обвинувачені, засуджені (підсудні) в суді не перебували.

Попереднє відвідування суду групою НПМ не здійснювалося.

II. ФАКТИ, ВИЯВЛЕНІ ПІД ЧАС ВІДВІДУВАННЯ

Порушення права на захист від катування або нелюдського чи такого, що принижує гідність, поводження або покарання (стаття 3 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, частина 1 статті 28 Конституції України).

1. У порушення вимог пункту 6.5.1. Державних будівельних норм України В.2.2-26:2010 «Будинки і споруди. Суди», затвердженого наказом Міністерства регіонального розвитку та будівництва України від 17.05.2010 № 175 (далі – ДБН Суди) та пунктів 9, 10 Інструкції у приміщенні суду не обладнано камери для обвинувачених (підсудних), засуджених, а також приміщення для розміщення особового складу варті. Особи, які перебувають під вартою, тримаються у стаціонарному загородженні у залі судового засідання або в спеціальному автомобілі. Така практика не забезпечує роздільного тримання чоловіків і жінок, дорослих і неповнолітніх, а також ізольованого тримання осіб, яким заборонено спілкування між собою.

2. У порушення вимог пункту 15 Інструкції у Суді не встановлено систему відеонагляду у залі судового засідання та у частині коридору зі службового входу/виходу, де проходить маршрут конвоювання обвинувачених (підсудних),

засуджених до зали судових засідань, що може створювати додаткові ризики, пов'язані з можливим порушенням прав обвинувачених (підсудних), засуджених. Також під час відвідування групою НППМ встановлено, що наявні камери відеоспостереження у несправному стані.

Керівництвом Суду надано лист від 15.11.2024 про звернення до Територіального управління Державної судової адміністрації України в Чернівецькій області з проханням технічного обслуговування та (або) модернізації відеореєстратора охорони та спостереження (фото 6).

Порушення права на життя (стаття 2 Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, стаття 27 Конституції України).

3. У порушення вимог пункту 5.11 ДБН Суду та пункту 14 Інструкції в суді не обладнано бокс для заїзду спеціального автотранспорту варти та посадки (висадки) обвинувачених (підсудних), засуджених або огороженої стоянки для спеціального автотранспорту варти біля зовнішнього спеціального входу (фото 7).

4. Установлено порушення вимог пункту 7.1.9 ДБН Суду та пункту 13 Інструкції, а саме в приміщенні суду маршрут конвоювання підсудних по території та в приміщенні Хотинського районного суду Чернівецької області до зали судових засідань для розгляду кримінальних справ не ізольований. Обвинувачені, підсудні (засуджені) конвоюються доступними для третіх осіб коридорами, що призводить до порушення їх прав та прав оточуючих на безпеку.

Також коридори, якими здійснюється конвоювання обвинувачених (підсудних), засуджених не обладнані кнопками звукової сигналізації.

5. У порушення пунктів 6.5.1, 9.9 ДБН Суду в приміщенні суду відсутній спеціальний санвузол для обвинувачуваних (підсудних), засуджених.

6. У порушення Вимог щодо утримання та експлуатації захисних споруд цивільного захисту, затверджених наказом Міністерства внутрішніх справ України від 09.07.2018 № 579, на момент відвідування тимчасове укриття, яке має забезпечувати можливість безпечного перебування громадян у разі оголошення повітряної тривоги, в суді не облаштовано.

Порушення прав осіб з інвалідністю (статті 9, 13 Конвенції ООН про права осіб з інвалідністю, статті 21 Конституції України) та маломобільних груп населення.

7. Відповідно до вимог ДБН Інклюзивність доступність для маломобільних груп населення повинна забезпечуватися фізичною можливістю і зручністю потрапляння та пересування об'єктом.

Так, у порушення вимог пункту 8.3.5 ДБН Інклюзивність в приміщенні суду відсутні внутрішні тактильні інформаційні покажчики, які дублюють плоско друковану текстову чи графічну інформацію у тактильному вигляді та шрифтом Брайля.

8. Окрім цього, у порушення вимог пункту 11.5 ДБН Інклюзивність, санітарні вузли у приміщенні суду не пристосовані для користування

маломобільними групами населення у зв'язку з відсутністю у них поручнів та можливості людині на візку потрапити до санітарної кімнати.

Порушення права на професійну правничу допомогу (стаття 6 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, стаття 59 Конституції України)

9. У порушення статті 6 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, статті 59 Конституції України, невідповідність вимог пункту 6.5.2 ДБН «Суди», у приміщенні Суду не обладнано кімнату для роботи адвоката з обвинуваченими (підсудними), засудженими, що унеможливило реалізацію їх права на захист.

Окрім цього, зазначене порушення може стати причиною чергових звернень до Європейського суду з прав людини і виплатою Україною значних сум коштів в якості компенсації.

У справі «Фірстов проти Росії» (скарга № 67312/12) Європейський суд з прав людини констатував, що хоч підсудний і міг спілкуватися зі своїм захисником через загородження у залі суду, у тому числі під час перерв, які оголошувалися для цієї мети суддею за клопотанням заявника, не було доведено, що такі консультації носять конфіденційний характер у зв'язку з присутністю конвою у межах досяжності слуху. Таким чином, ЄСПЛ засвідчив порушення статті 6 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод.

Отже, проведення зустрічі адвоката із утримуваними особами у приватному порядку є необхідним для їх захисту від неналежного поведіння.

III. РЕКОМЕНДАЦІЇ

Територіальному управлінню Державної судової адміністрації України в Чернівецькій області:

1. Вжити заходи щодо запобігання порушень, що призводять або можуть призводити до порушень прав людини;
2. Забезпечити в приміщенні суду технічну справність системи відеоспостереження.

Хотинському районному суду Чернівецької області:

1. Забезпечити кількість камер для підсудних (засуджених) не менш ніж 4 м² виходячи з розрахунку три камери на кожен зал судових засідань для розгляду кримінальних справ, приміщення для розміщення особового складу варти та санітарні вузли;
2. Забезпечити ізольований маршрут конвоювання обвинувачених (підсудних), засуджених від камер до зали судових засідань для розгляду кримінальних справ;
3. Обладнати бокс для заїзду спеціального автотранспорту варти та посадки (висадки) обвинувачених (підсудних), засуджених або огорожену стоянку для спеціального автотранспорту варти (при неможливості обладнання боксу);

4. Обладнати приміщення суду системою відеонагляду у залі судових засідань, у коридорах, де проходить маршрут конвоювання обвинувачених (підсудних), засуджених від камер до залів судових засідань;

5. Обладнати коридори, якими здійснюється конвоювання обвинувачених (підсудних), засуджених кнопками звукової сигналізації;

6. Створити для маломобільних груп населення відповідні умови доступу до приміщень суду;

7. Облаштувати суд кімнатою для роботи адвоката з підсудними (засудженими);

8. Облаштувати в суді найпростіше укриття;

9. Врегулювати питання щодо забезпечення установи укриттям.

До звіту додаються: фотофіксація на 3 арк. в 1 прим.

Керівник групи НПМ

**Головний спеціаліст Відділу сприяння
роботі регіональних представництв
Секретаріату Уповноваженого Верховної
Ради України з прав людини**

Аліна ПТЕЙ-МАЛЯР

Фотофіксація

Фото 1

Фото 2

Фото 3

Фото 4

Фото 5

Фото 6

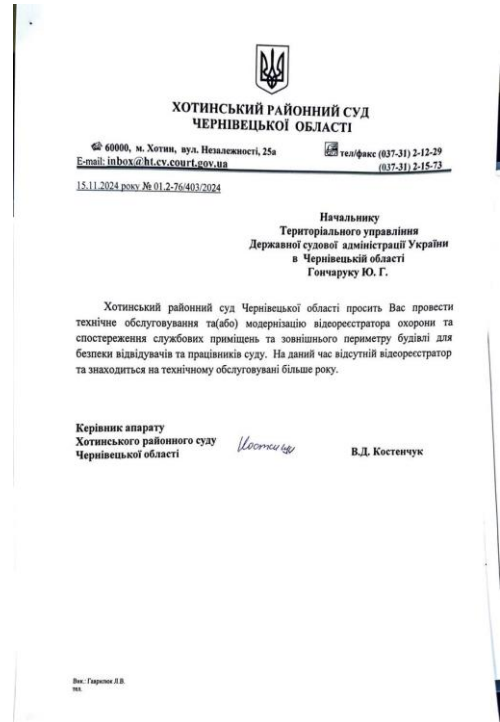

Фото 7

Фото 8

Φοτο 9

Φοτο 10

